

Iha's vsak dan z vrati, tudi ob nedeljih in prazničnih dneh. — Uredništvo: učes sv. Frančiška Asisiškega 10, I. nadst. — Dnpi se pošiljajo uredništvu. — Neprankirana pisma se ne prejemajo, kopiji se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Ledenik kontorjej lista „Edinost“. — Tisk učinkov Edinost. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — naravnina znača: za celo leto 60 K, pol leta 30 K, tri meseca 15 K — za nedeljsko izdajo za celo leto 12 K, pol leta 6 K.

EDINOST

Pozamezna številka za Trst in okolico 20 vin., zunaj 30 vin. Oglesi trgovcev in obrtnikov mm po 20 vin.; osmittenice, zahvale, poslanice, varila, oglesi denarnih zavodov mm po 50 v.; oglesi v tekstu lista do 5 vrt 30 K, vsaka nadaljnja vrsta 3 K. Maltogi si po 8 vin. beseda najmanj pa 80 vin. Oglesi sprejema inseratni oddelki Edinosti. Naravnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi „Edinosti“. Uprava in inseratni oddelki se nahajata v ulici sv. Frančiška As. 20. — Poštnohran. račun 841.652.

Popis imetka v Nemški Avstriji.

Z Dunaja se poroča 13. marca: Z ozirom na danes razglašeno izvršilno naredbo državnega urada se morajo naznaniti nastopna imetja: Posest tuzemskih in inozemskih vrednostnih papirjev, ki jih ima shranjene lastniki sam ali pa v tuzemskih zavodih. V svrhu kontrole so bodo zaznamovali: Aktivni in pasivni prebitki iz tekočih računov ali žirovnih računov, vloge na vložne kužnice, računske knjige, vložni listi in podobno, posest tuzemskih zlatih in srebrnih novcev, bančni in državni bankovci, zasihi denar in nakaznice ter v svrhu žigosanja predani bankovci, od 1. januarja 1914 v tuzemstvu se nahajoče inozemske delnice, kakor tudi premičenje v inozemstvu, naloženo v omenjenih delnicah, nadalje menice, čeki in nakazila za inozemstvo. Vsi v tuzemstvu nahajoči se safeji, ki so določeni za shrambo vrednostnih papirjev, se morajo naznani tekom 48 ur pri davčni oblasti prve instance.

Svicarski diplomi.

Svicarski poslanik Sulzer v Newyorku odstopi s 1. julijem, svicarski poslanik Odier se je včeraj vrnil iz Petrograda v Bern.

Wilson v Parizu.

Iz Pariza se javlja 14. t. m.: Wilson s soprogo je prispev v Pariz in je ob 4 popoldne s soprogo posetil predsednika republike Poincareja in soprogo.

Premirje z Nemčijo.

Iz Bruslja se poroča 14. t. m.: Prva seja zavezniških in nemških odpolancev 13. t. m. je trajala do 7:30 zvečer. Po vsestranski razpravi se je sklenilo, da se razprave zaključijo kolikor hitro mogoče, da se dogovori, če mogoče, podpiše že naslednji dan. — V petek so se popoldne sešli odpolanci zaveznikov in Nemčije. Nemci so sprejeli pogoje zaveznikov.

Cottin obojen na smrt.

Cottin, ki je strejal na francoskega ministrskega predsednika mirovne konferenc, Clemenceauja, je bil obojen na smrt. Velik del pariških listov izraža upanje, da bo pomilovan.

Clemenceau na koncu svojega delovanja.

Povodom sprejema odpolanstva seinskega departmента je izjavil Clemenceau, da bo za to skrbel, da se takoj izvrši nove volitve v zbornici. On sam čaka le še na likvidacijo vojne, nakar namerava izstopiti iz političnega življenja. Želi samo še, da porabi konec svojega življenja za sestavo dela, katerega najbrže ne bo bral ničesar, katerega izvršitev bi ga pa vsekakor zelo veselila.

Delo Amerike v vojni.

Pri slavnostnem obedu, katerega je priredila mirovna konferenca v čast amerikanske delegacije, je med dragimi govorniki tudi maršal Foch proslavljal amerikansko armado ter pri tej priliki podal nastopni zanimivi historični razvoj vstopa Amerike v svetovno vojno: 11. marca je bilo v Franciji 300.000 Amerikanec. Do takrat jih je vsaki mesec prišlo 30.000. Dne 21. marca so naskočili Nemci St. Quentin, prispeli do Scarpe, korakali do Somme in dosegli Ols. Položaj je bil za nas zelo kritičen. Dne 28. marca sta prišla k meni generala Pershing in Bliss ter mi lojalno rekla nastopne besede: »Mi smo tu, da Vas ščitimo ali da poginem z našimi četami.« Dne 25. aprila so se alirane države obrnile do teh dveh generalov s prošnjo, da jih dasta na razpolago mesečno 12.000 mitraljez. Z mitraljezami je prišlo 67.000 Amerikanec, meseca aprila 94.000, meseca junija 240.000, ju-

PODLISTEK.

Dr. VOLAVŠEK:

Bij proti jetiki.

Ako je le mogoče, naj imajeti svojo sobo sam za sebe. Ako je to popolnoma nemogoče, tedaj pa na vsak način svojo posteljo in to kelicu mogoče daleč od drugih postelj. Ne pustite drugih oseb z jetičnimi skupaj spati, posebno pa ne otrok! Ako nimate prostornega stanovanja, tako da jetičnega člena obitelji ne morete izolirati, tedaj je najprimernejše dotičnega oddati v bolnišnico, posebno še tedaj, ako ne more več vstajati iz postelje. Sobo, v kateri leži ali biva jetičen, ali pa vsaj najbližjo okolico postelje, je treba vsaj enkrat na dan po teh mokro brišati. Važna je konstantna desinfekcija pri bolniški posteli. Plijunce je treba ali sezgati, ali jih razkužiti in šele potem vredi v stranice. Perilo stelesno kaker posteljno je treba izkuhati ali pa namočiti v 2% hlorovo tekočino in ga pustiti v ti tekočini 12 do 24 ur. Oprano perilo se razkuži lahko tudi z likanjem, ako se ga lika na obe strani in pri visoki temperaturi. Obleka sa razkuži najbolje v vodni sopari ali pa s formalinom, a katerega je potreben poseben aparat. Ako obleka ni naravnost s plunci zamazana, se jo lahko tudi dobro občisti s krtačo in se jo pusti več časa na sočnu, pri čemer je pa treba paziti, da pridejo solni žarki na vsako stran obleke.

Jedilno posodo, kakor tudi žlice, vilice in nože je treba oprati v vroči vodi, v kateri raztopimo primereno mehino sode; še bolj gotovo pa je razkuženje, ako izkuhamo posodo in žlice. Se razume, da mora imeti bolnik lastno posodo, katero rabi samo on, svj. umivalnik, svojo

brisalko, svoj kozarec, svoje žlice, vilice in nože. Vse to se mora posebej čistiti in prati, ne skupaj z drugim.

Ako bolnik umre ali se ga prepelje v bolnišnico, tedaj je treba celo sobo energično razkužiti, najprej vse očistiti, posebno slušajne sledove pljuvev in potem razkužiti s formalinovo soparo. Ta aparat za razkuževanje s formalinom je tako pri prost in po ceni, da si ga lahko nabavi vsaka občina. Ako je razkuženje s formalinom nemogoče, je treba sobo dobro očistiti (pod poribati in nazadnje izbrisati z 2% hlorovo tekočino). Z isto tekočino obrisati pohištvo; stene eventualno prebeliti. Posteljino, perilo, obleko itd. razkužiti na prej omenjen način. V sobi pustiti nekaj tednov odprtih okna in ako je mogoče 1–2 meseca ne stanovati (vsaj spati ne) v tisti sobi. Ako se razkuži soba z formalinom, tedaj se lahko še tisti čan stanuje v ti sobi brez vsakega strahu, da bi se moglo okužiti.

Ako vzamete novo stanovanje, ne pozabiti, kdo je prej tam stanoval in ako izveste, da je imela dotična stranka bolnika na pljuvih bolnega ali celo slučaj smrti svih jetike, tedaj se prepričajte, ali je bilo stanovanje razkuženo ali ne. Razkužite ga eventualno sami, prej ko greste tam stanovat. Veliko ljudi najde z novim stanovanjem kal bolezni in smerti. Tudi ako obstaja samo sum, da je orej stanoval jetični človek v stanovanju, je treba to razkužiti ali pa ne vzeti dotičnega stanovanja.

V Nemčiji je strogo zapovedano naznaniti vsak slučaj bolezni ali smrti na tuberkulozi. Tako ima država preglede vseh jetičnih in ako bolnik umrije ali menjajo stanovanje, tedaj država sama desinficira prejšnje stanovanje. Ravnotako skrbi država kolikor mogoče za izoliranje in zdravljenje jetičnih, posebno da se obvarujejo otroci pred infekcijo.

Ako bi imeli toliko zdravilišč za bolne na pljučih, da bi lahko vsaj vse tiste jetične preskribeli, ki kašljajo in pljujejo bacile, bi bil ves boj proti jetiki dosti lažji in uspešnejši, toda teh sanatorijev za tuberkulozne je veliko premalo. Boljše razmere so v Nemčiji, kjer finančna na stotine ljudskih sanatorijev, kjer je pri zelo zmerih cenah dana prilika vsem slojem, da se zdravijo med tem ko so pri nas sanatoriji rezervirani le bogatim ljudem radi pretiranih cen.

V tistih sanatorijih zejetične en del bolnikov zgubi bacile, drugi del pa, četudi ne izgubi bacilev, ni več nevaren, ko se vrne domov, ker je natanko poučen, kako se ima ravnati, da ne okuži svoje okolice. Vsi ti, ki se vrnejo iz teh sanatorijev naj bi bili apostoli v boju proti tuberkulozi, vse naprave in vsa sredstva proti jetiki, kakor so jih videli v sanatoriju, naj širijo potem med ljudstvom.

Velikega pomena so takozvane oskrbovalnice ali oskrbovalni uradi za tuberkulozo, kakor obstajajo n. pr. v Nemčiji že veliko let in kakor so jih v bližnjem Avstriji začeli ustanavljati še med vojsko, prisiljeni vsled rapidnega širjenja tuberkuloze.

Ti oskrbovalni uradi imajo sledečo naloge: 1. Dobiti pregled vseh jetičnih bolnikov. Vsi zdravniki, okrožne občine, podporni društva, bolnišnice itd. prijavljajo bolne na pljučih temi uradu. 2. Preiskati bolnika samega in dognatiti štadij in naležljivost njegove bolezni. Ob enem z bolnikom je treba preiskati celo obitelj ali sploh vse, ki stanejo skupaj s tem bolnikom. 3. Te oskrbovalni poslujejo v specijalne zavode za jetične. 4. Težko bolane v neozdravljivem štadiju poslujejo v bolnišnice, še ozdravljive in lahke slučaje pa v sanatorije. 5. Pregledati stanovanje, kjer biva bolnik in doučiti ljudi, kako

Illa 285.000, avgusta 235.000, meseca oktobra jih je bilo vseh skupno 1.700.000 mož. Dne 2. junija je prosil najvišji vojni svet v Versaillesu predsednika Wilsona, da naj nadaljuje posljajte in do spomladi 1919 podigne še 100 novih divizij. Predsednik Wilson je odgovoril, da bo posjal zahtevano število. Tako je stopila Amerika v naše vrste, da nas ščiti in pripomogne do cilja.

Dobro naložen denar.

Ameriški mornariški minister Daniels je poročal v senatu, da so znašali izdatki za vojno mornarico nad 1 milijardo 591 milijonov dolarjev in da so proračunani izdatki za leto 1920 na 2.313 milijonov dolarjev.

v osredju vsega socialnega življenja tedanje slovenske družbe v Trstu. Nekaj časa je bil naravnost steber »Slov. Citalnice«. Sploh je Macher neizmerno vzbudil Tržačane. To potrjajo tudi besede ki jih piše o pokojniku dr. R. Molč: »Za časa svojega bivanja v Trstu je nastopal kot pevec v Citalnici. Kakor mi je večkrat pravil, je bila zanj doba tržaškega službovanja način na njegovega življenja. In tako smo tudi mi njega ljubili kot naknilejega rojaka. Z iskreno žalostjo beležimo vest o njegovi smrti. Ohraniti mu hočemo trajen in hvaležen spomin.

Konjsko meso. Danes se bo prodala konjsko meso in sicer brez kosti po S 7'20 in s kostmi po K 5'20 kg v naslednjih mesnicah: ul. delle Mura 9, Riborgo 26, Giulia 31, Istra 18, Giulia 25, Castaldi 4, Almieri 13, Tesa 8, Media 34, Donata 20, Cecilia 9, Revoltella 465, Media 52, Cavana 8, Settefontane 17, Bramante 8, Malcantone 19, Vasari 4, Istra 8, Giulia 5, Belvedere 7, Solitario 7, Capri 8, Barbacan 3, Guardia 2, Fontana 22, S. Giacomo in Monte 12, Media 19, Tesa 1, Mollin grande, Carducci, Giulia.

Mesto plesno vojo v »Slovenski Citalnici« bo danes zveter plesni venček.

Promet v pristanišču. Prispela: »P. Hohenlohe« iz Benetek, »Brioni« iz Pule; odpeljali: »B. Brucke« v Benetke, »Sarajevo« v Barl, »Croatia« v Reku.

Nevarna igra. Dvanaštetletni Ermanno Blanchi se je igral s patrono, ki pa je eksplodirala in ga ranila na rokah. Iskal je pomoč na rešilni postaji.

Konj ga je brenil. Na rešilni postaji je iskal pomoči neki Josip Giugliani, ker ga je brenil konj, da mu je medda zlomil rebro.

Dobro prijateljico ima neka Katarina Keru, stara 34 let, ker jo je ta njeni »prijateljice« tako lepo počastila, da se ji je pošteno poznalo na glavi in je morala iskati pomoči za njene prijateljske »izraze« na rešilni postaji.

»Saj bo zrastele! Včeraj je pripeljal iz Bočanca v Trst nekdo svojega sinčka, ki je star nekaj nad štiri leta, da ga primerno obvežejo. Oče je nomeč hotel zakljal kokoš in je v ta namen pošteno nabrusil nož. Mali dečko pa je vzel potem nož in se igral žnjim. Nesreča je hotela, da mu je ostřina pršla preblizu mezinca na levi roki, in mezinec je odletel. In kaj mislite, da je morda dečko začel tuliti? Nikakor ne! Bal se je očeta. Pobral je na teh ležečih prst in ga lepo vrgel v štedilnik, da je zgorjet, češ, da ne bo vedel — oče! Ker pa mu je kri odtekala le preyeč, so domači vendar spoznali, kaj je dečku, in so ga peljali k zdravniku, ki ga je začasno obvezal in potem svetoval očetu, da naj ga popeli v bolnišnico, da ne bi se mu morda kaj priteknilo. Fantič je v Trstu na vprašanje, ali mu ni žal prsta, odgovoril karajno: »Eh, ka, sem si ga odrezal in potem vrgel v ogenj, da ne bi vedel oče; pa saj mi zopet zrastele! — Dokler je naša mladina tako odporna proti bolečinam, se nam ni batiti začelo!«

Držanje Angležev v vprašanju združitve Avstrije.

Od angleške strani doslej še ni nobene pozitivne izjave proti združitvi Nemške Avstrije z Nemčijo, vendar jo pa pariški poučenih krogov pričakujejo že te dni.

Vojno posojilo Grški.

Grška je naprosila Anglijo in Francijo vojno posollo za 126 milijonov frankov, ki jih bo uporabila za preureditve njenega trgovskega brodovja. Obe državi sta odobrili prošnjo in bosta izplačali naprošeno posojilo.

Domače vesti.

↑ Ivan Macher. Dne 11. t. m. je umrl v Ljubljani po doljsem bolchanju g. Ivan Macher, ravnatelj mestnega dekliskoga teatra. Z Macherkom odhaja v večnost najdražji človek, vzoren vzgojevalec in najmilješki dobrotnik mladine, kremenit značaj goreče ljubezni in neomajne zvestobe do svojega naroda. Vse to moremo potrditi kot očividci iz tistih časov, ko je Macher služboval na državni gimnaziji v Trstu. Kdor je poznal Machera ga je visoko cenil in ljubil. Na vsakem resnem delu skrajno veden in marijiv, v družbi rojakov pa najprijetnejši in najmilješki veseljak. Sam dober pevec — tenorist — je zbiral okolo sebe celo družbo pevecov, ki so prijevali v Slov. Citalnici najlepše večere. Pokojnik je bil sploh

se varujejo pred infekcijo, kako morajo čistiti stanovanje, perilo, posodo itd. Ako je stanovanje že samo na sebe nezdravo, ga je treba menjati.

Za te oskrbovalce je treba špecjalnih zdravnikov in posebnih bolniških sester, katere nadzorujejo naredbe zdravnikov v stanovanjih jetičnih.

Preiskanje bolnikov, zdravljenje itd. je v teh oskrbovalnicah brezplačno. Stroški se krejajo iz podpor in državnih prispevkov.

Nevarnost za infekcijo prihaja vodno od jetičnega človeka, zato je treba dotičnega, ako ni več sposoben za delo, kolikor je mogoče izolirati, drugače pa poučiti njega in njegovo okolico, kako se imajo ravnat, da se ne inficirajo. Za druge neizeljive bolezni so po postavi določene kontumacije itd. kar je pri tuberkulozi vsled dolgotrajnosti bolni nemogoče iz socialnih razlogov.

Veliko jetičnih je, ki imajo odprt tuberkulozo (eljeno bacilo) in so veliko let ved ali manj sposobni za delo, prihajo v družbo in se počutijo relativno dobro. Ti so najnevarnejši, ako niso poučeni o svojem stanju in kako morajo paziti na svojo okolico, ker lahko se je varoval, ako so vidli in pozna nevarnost, toda težko, ako se te ne pozna. Poznam obitelji, kjer so vsi otroci razven enega sina umrli na jetiki. Ta sin je oženjen in od njegovih otrok sta tudi že dva umrli za jetiko in druga dva sta inficirana. Iskal sem izvir infekcije v ti obitelji in našel, da ima satri oče že 40 let naduho na kašelj, kakor mi je sam pravil, toda nima jetike, je rekel, in res tudi ne negleda tako. Vseeno sem preiskal mikroskopčno njegovo pljuvce in našel na milijone bacilov. Sedaj je bila stvar jasna. Stari oče ima kronično jetiko, ki njeni ne skduje veliko, a inficiral je vse svoje otroke in vnukove. (Dalej prihodnje.)

MALI OGLASI

Vrteče kuplim. Mollin grande 20. Babilo. 3479

Prodam plitivo ognjišče in avtiklo za plita. Ul. Glavni 16. I. levo. 3467

Učenec se sprizme za fotografski atelier v Gorici. Anton Verček, Corso 26. 1234

Slovenska modistička se pričenja. 3455

Hujlim vrteče. Margon. Folio. tarlo 19. 3419

Otročki št. bi se dobijo v dobroznamigrovinij ul. Giulia 11. Peternel prej Svagel. 3463

Učit. sprememba v pravila ur. vs. vrt. delo točno, cene zmerne. 3457

Sejmeda vseh vrst zelenjadi pred j. tvrdka Sever & Komp. ul. delle Poste 1. P 167

Došla je

velika množina najboljšega vina, ŽGANJA, RUMA, KONJAKA, in SPIRITA po najnižji ceni.

TRST, ulica Amalia 10, ali pa direktno iz ekspoziture moto Giuseppina.

Tvrđka APOLLONIO.

50 hekt. istiskega tropinovca

najfinje vrste, prodaja tudi v malih množinah po konkurenčnih cenah protokolirana tvrdka J. PARČINA, v Trstu ul. Torre bianca št. 20.

Priporočljive tvrdke.

ROKAVICE IN MODNE POTREBSCINE.

It. Venier & Comp. Corso 14. Modne potrebščine in izdelovanje rokavic. Čiščenje in popravljanje rokavic. — Cene zmerne. Postrežba točna.

TRGOVINA JESTVIN.

Ivan Bidošec, Trst, ul. Campanie 13 (Trg Ponterosso). Ima v zalogi: čaj, paradižno konservo, ženi, kisice kumarce, kocke za juho. Konjak, vermouth, marsala, mašinovec in več vrst mineralnih vod ter blago aprovizacijske komisije. 414

MEHANIČNA DELAVNICA.

Odlilkovana livanica Osvaldella, Via Media 26. Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Proračuni.

KNJIGOVEZNICA.

Pietro Pippa, Trst, ulica Valdriro 19. Artistična veva. Zeleni koledarji lastnega izdelka. Vpisniki (registri) posebnega sistema. 201

MAJOLIČNE PEČI IN ŠTEDILNIKI.

M. Zeppar, ul. S. Giovann 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 202

HOTEL CONTINENTAL.

Trst, ul. San Nicolò št. 25 blizu Corsa. Prenočitev za vojake. Dvigalo. Cene zmerne. Postrežba točna. (190)

PAPIR.

Velika zaloga papirja za ovtike, papirnatih vrečic lastne tovarne. Valčki raznili barv in velikosti. Cene zmerne. Gastone Dollinar, Trst, Via dei Gelsi 16. 256

DAMSKA KROJAČNICA.

A. Riezer, Trst, ulica Commerciale 8. Izdeluje vsakovrstne oblike po angleškem in francoskem kroju, plesne oblike, oblike za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. Postrežba točna. 337

Zlato, srebro in dragulje
kupuje po najvišjih cenah dobroznanata urarna in zlatarna A. Povh, v Trstu, Barriera vecchia 3

VINO IN LIKERJE
proda v tvrdka J. PARČINA
— v Trstu, ulica Torre bianca št. 20 —

po naslednjih cenah:

Velika množina istiskega žganja s 43 do 50°. Izolanski dezertni refresher 8 10 stek.) po K 7.50. Stari, sladki dalmatinski »prosek« (7 10 steklenica) po K 7.50. — Moškat in pinot (7 10) po K 7.50. — Razni likeri po konkuencnih cenah.

KIS vinski se prodaja po K 3.60 na drobno, na debelo ceneje. —

Vino italijansko opolo, črno, belo brisko poceni.

Posebna vrsta po kron 4.80.

Zaloga vina Via Petronio 2, GULIČ

2 vagona vina

CHIANTI, RUFFINO

t. J. na finejše italijanske znamke prodaja v 211'skih steklenicah protokolirana tvrdka J. Parčina v Trstu, ul. Torre bianca št. 20.

JADRANSKA BANKA

— TRST —

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.

Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Sibenik, Zadar.

Ekspositura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spada dajoče posle.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun

ECU v lirah in kronah

po najkulantnejših pogojih.

— Uradne ure blagajne od 9 do 13. —